

Ще повернення!

СПЕЦІАЛЬНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Ч. 12, грудень 1956 р.

Ціна 20 пф.

Жорстокість советських окупантів в Угорщині, придушення танками навіть жінок, „озброєних“ квітами жалоби по вбитих революціонерах, — це доназ великого страху кремлівської комуністичної кліки перед трудящими, що збагнули її антинародну, імперіалістичну суть

Революція трудящих Угорщини — це початок кінця комунізму взагалі, а советської імперії зокрема

В. ШУЛЬГА

Варшава — Будапешт — Київ...

Шановного читача може здивувати цей наголовок нашого допису. Він, напевно, прочитавши його, скаже:

— Ну, зрозуміло ще Варшава й Будапешт, але до чого тут Київ?

Отже, щоб не виникало в читача таких здивувань — мусимо зразу ж пояснити.

В Києві 3 грудня відбулися збори партійної організації Співки письменників України. Нам невідомий повний зміст доповіді секретаря цієї партійної організації, як невідомим є і зміст виступів «дискутантів» на цих зборах. Відоме нам лише те, що це зібрання було наглым і започатковане воно не з багатьох комуністів — українських письменників, а відбулося за наказом свідця.

За наказом свідця придушення був каявся В. Швець і перейти з членів у кандидатів партії. Комуністів А. Малишків «поставлено на вид» за те, що він дозволив собі в приватних розмовах висловлювати шкідливі погляди.

Але «Правда» чомусь не наводить нічого з цих «шкідливих поглядів», як промовчує й те, що це були за «антипартійні, хуліганського характеру висловлювання, скеровані на підірвання дружби між народами» у Швеця. Каявся і Н. Шумило і, бачи в груди, обіцяв «виправитися». Одне слово — письменники-комуністи каялися, але ніхто не знає, в чому саме вони каялися? Яких це неприпустимих ухилив допустилися українські письменники-комуністи?

«Правда» торкається лише письменників-комуністів, але ні словечком не згадує безпартійних письменників. Що робить партія з ними? Як їй куртують серед них? Бо коли серед письменників-комуністів є «висловлювання, що скеровуються на підірвання дружби між народами», то що тоді можна приписати безпартійним письменникам?

Нетяжко зрозуміти, що за формулою «підірвання дружби між народами», ховається щось зовсім інше. На протязі всього свого розвитку українська підсоветська література рупійною силою свого розвитку мала лише боротьбу за власне національне обличчя. Вона боролася за життя! Боролася проти сил, які наступали й на горло своїм «соціалістично-реалістичним» лаптем. Ця боротьба, започаткована в 20-х роках, не вщухала ніколи. Боротьба ця могла затихати, переходити в запліддя, набирати ймовірності погодження і повного підкорення урядовим наказам, але й тут вона намагалася бути літературою українською. А вже оце саме намагання урядовими чинниками розглядалося, як прояв «буржуазного націоналізму» і спроба «підірвати єдність советських народів». В такий спосіб характеризував Тичина ті неспокої серед українських письменників на їхньому партійному зібранні, що відбулося 3 грудня цього року. Б'є Тичина на сполох. Він примушений ствердити, що «серед українських письменників мало переводиться праці по ідейному вихованню».

А тому багато письменників не бачать того, що завдяки лише «дружбі між народами» Україна стала вільною, суверенною соціалістичною державою. Через відсутність ідейного виховання українські письменники бачать щось інше. А що вони бачать?

Бачать те, що, напевно, насмілюлися висловити Швець і Малишко, що насмілюються висловлювати українські композитори і малари. Що насмілюються висловлювати українські артисти. Бачать те, що насмілювалися висловлювати Хвилювий з Кулішем, Войчук з Курбасом і Довженко з Кавалеридзе. Бачать, заступ української культури, замирання в українській літературі і мистецтві національних елементів. Замирання того, що робить літературу літературою, мистецтво мистецтвом, а державу державою. І з цим

«баченням» хочуть боротися з отим «ідейним вихованням», що ховається за «соціалістичний реалізм», а своєю суттю є сатрапський командою: «Рівняйся на Москву!»

Проти цього «рівняння» напевно й повстають сьогодні українські письменники. За таке «повстання» засудили Швеця й Малишка.

Але «повстання це» уже не може бути припинено. Можуть бути каяття. Можуть каятися Швець і Малишко. Можуть давати обіцянки бути пайниками різні шумили, але вже не може бути того, що було два чи навіть рік тому. Варшава й Будапешт стали на дорозі між Москвою й Києвом, між Москвою й Мінськом. Стали вони взагалі на дорозі команді: «Рівняйся на Москву!»

Українським письменникам, коли вони хочуть, насправді, як про це на цьому засіданні говорив Бажан «бути вирзниками дум свого народу», сьогодні відповідає більше гасло: Рівняйся на Варшаву й Будапешт! Такого «рівняння» не може уникнути жаден чесний український поет, письменник, малар чи артист. У цьому і лише в цьому — відродження української літератури і взагалі українського мистецтва, як і української державності. І таке рівняння буде йти навіть тоді, коли Москва знову надішле до Києва якогось нового Постишева, чи знайде нового якогось Андрія Хвилю. Час, коли письменники і взагалі люди творчості були зачаровані гаслами, минув. Інтелектуальні сили відмовляються дивитися на світ крізь чужі окуляри. Події у Варшаві й Будапешті їм довели, що «народна демократія» є демократією «соціально-реалістичною», а не справжньою вселюдською, що їхня «свобода творчості» є так само «соціалістично-реалістична», тобто умовна, а не справжня. Київ не зможе не йти по шляху, що його показала Варшава й Будапешт. Не може. Бо це власне шляхи, що ними першими почала йти Україна ще в 20-х роках. Це були українські шляхи. Варшава й Будапешт лише довели, що ті українські шляхи були єдино правильними і що лише йдучи цими шляхами можна дійти до права, справедливості, свободи й державної суверенності.

Заворушення в Естонії

Події в Польщі й Угорщині викликали живий відгук в Естонії. Недавно голова Ради міністрів Естонської ССР Мюрісен вважав за потрібне остеретти населення від того, щоб те, що сталося в Угорщині, не тріснуло в Естонії. В республіці є певні елементи, — сказав Мюрісен, — зацікавлені у підірванні роботи проти советської системи. Орган ЦК компартії Естонії «Есті комуніст» опублікував недавно статтю, в якій говориться, що багато естонців, які повертаються тепер на батьківщину після звільнення з концтаборів, не змінили своєї внутрішньої настави і, мабуть, чекають відповідної нагоди, щоб спро-

бувати відновити буржуазний лад в Естонії.

Газета «Советская Литва» повідомляє, що, виступаючи на сесії Верховного Совета Литовської ССР, депутат Мамулєс сказав: «За останні місяці, в зв'язку з подіями в Угорщині і в Єгипті, у всій республіці поширюються провокаційні чутки. Не можна ігнорувати того факту, — сказав далі Мамулєс, — що в країні є люди, які підхоплюють повідомлення з еміграційних кіл про низький життєвий рівень у Советській Литві, перероблюють ці повідомлення і опісля передають їх далі, ніби вірогідні».

Неспокої в Штетіні

Численна демонстрація молоді намагалася штурмувати советський консулят у Штетіні, що, як тепер з'ясується, було пов'язано з вимогою вивести з польської території російські війська. Заарештовано 88 осіб, серед них багато студентів.

Польський уряд склав офіційне вибачення советському послові у Варшаві Пономаренкові, запевнивши, що над винуватцями заколотів буде проведено слідство. Подібні заворушення, хоч і в меншому масштабі, відбулися по інших місцевостях Польщі.

У зв'язку з тим, що уряд Кадара зажадав виїзду з терену Угорщини, крім західних, також і польських журналістів, у Польщі знову посилено газетну цензуру. Редакції варшавської студентської газети повернуто багато сторінок матеріалу, який правдиво опису-

вав становище в Угорщині, як такого, що «не надається до публікації».

Великі жертви угорського народу

Як передає телеграфна агенція Ройтер, загальна кількість жертв повстання в Угорщині оцінюється в югославських політичних колах на сто двадцять тисяч забитими й понад триста тисяч пораненими. Серед останніх не менше третини тяжко поранених. Як відомо, кількість утікачів з Угорщини досягла вже ста тридцятьох тисяч осіб. Таким чином, разом з забитими й пораненими, придушення советським військом революційного повстання угорського народу коштує Угорщині, населення якої становить не більше десятих мільйонів, уже понад п'ятсот тисяч осіб. Це вже понад п'ять відсотків усієї кількості населення. Найбільших жертв зазнала, як відомо, угорська молодь. Вона всюди виступала на чолі повстання.

Проти тиранії...

(З французького щоденника «Орор»)

Угорське повстання, яке, не зважаючи на інтервенцію советських дивізій, героїчно продовжується і вже не забудеться в історії, як би воно не скінчилося (частина армії перейшла теж на бік повстанців), — виразно показало, що в серці угорської молоді горів один тасмний вогонь: ненависть до Москви і до комуністів. І це в той час, коли молода генерація практично вже

не знала свободи, виховувалася в большевицькій ідеології.

Виставило легкого послаблення сталінського режиму, як уже всюди, у всіх сателітних країнах підіймаються повстання. Національні почуття грають у цих повстаннях і заворушеннях визначну роль. Польща й Угорщина мали досить часу, щоб зненавидіти Москву. До цього великою мірою долучається і той занепад господарства, що має місце завдяки комуністичному способу господарювання у країнах, які раніше були заможними і розвивалися.

Проти цих повстань совети не мають іншої зброї, як силу. Вони мають цю зброю і не вагаються застосувати її проти трудящих. Вони можуть навіть перемогти зброєю повстанців, придавити на якийсь час Східно Європу, ту частину Європи, що опинилася в московському полоні. Та ідея визволення, яка нині так гучно себе маніфестує, не можна забити з кулеметів. Усім дано приклад навіть тими, що загинули вже в борні за волю, приклад гідний наслідування, коли вони ставили чоло кулеметам і танкам, голосно словом і дією демонструючи своє бажання жити вільно і бути господарями своєї долі.

Відтепер можна вже сказати, що СССР програє війну, яку він так гордо колись оголосив народам і західній цивілізації.

Трудящі Англії бойкотують СССР

Керівництво сорока англійських профспілок, які є членами Британської конфедерації робітників кораблебудівної промисловості, на знак протесту проти інтервенції советського уряду в Угорщині, відмовилися від подорожі до Советського Союзу. Це рішення було ухвалено більшістю вісімнадцятих голосів проти шістьох голосів комуністів.

Портові робітники Англії, як і докери інших країн, бойкотують навантаження суден, що відходять до СССР та не роздають вантажів, які прибувають з СССР. Трудящі Англії у всіх можливих формах проявляють свою солідарність з угорським героїчним народом.

Юрій ТАРКОВИЧ

Москва має труднощі з репатріантами!

Московське радіо з 4 грудня передає повідомлення про дві родини, які репатріювалися з Аргентини і тепер поселилися в Одеській області. Іх, по московському радіо, мали забезпечити їм і там, щоб їм «влаштувати щасливе життя». Ця вістка характерна тим, що в пересиланнях советського радіо, призначених для населення самого Советського Союзу тепер значно менше повідомлень про поворотців із Аргентини, як декілька місяців ти навіть тиждень тому. Крім того советські радіопересилання тепер менше говорять про «щасливе» життя поворотців із Аргентини і інших країн до Советського Союзу. Це, очевидно, не відноситься до советських радіопередач для українців закордоном, яких ніколи не чути в Україні чи інших частинах СССР. Радіопередачі для емігрантів по старому стилю брешуть, перекучують, фальсифікують і говорять про «хвилі» репатріантів, що нібито безперервно йдуть «на родину». Якщо б в таких твердженнях було дещо правди, то радіопередачі можна б було чути і в Советському Союзі, бож для чого замовчувати для населення України те, що говориться для емігрантів? Ясно, що у справі репатріантів щось не в порядку і тепер повертаються «на родину» хіба лише одиниці або відкликані агенти.

ЧИМ ЦЕ ПОЯСНИТИ

В основному є дві причини такого стану. Перше це те, що деякі поворотці астигли повідомити своїх знайомих на еміграції, що нічого з советських обіцянок репатріантам не виконано і що краще лишатися на чужині, як бути невільником на рідній землі. Кожен репатріант в дуже скорому часі зміг сам на власні очі переконатися, що на Україні немає ані національної свободи, ані соціальної справедливості і ті, що могли в різній формі поспішити повідомити про це своїх земляків в еміграції. Таким чином і дехто з тих, що дає себе ошукати советською пропагандою, вирішив не повертати особливо після кривавої советської інтервенції в Угорщині, яка показала, що всі трудящі цієї країни є і проти московсько-большевицького імперіалістичного комунізму і проти комуністичної системи взагалі. З самого початку повстання угорських робітники перебрали керівництво боротьбою проти советської влади і її ставлення Яноша Кадара. Це все, очевидно, стало відомим і тим нечисленным одиницям чи групам, які ще недавно може і думали про поворот.

Але є ще одна причина зменшення числа поворотців і то якраз з Аргентини. Є деякі ознаки того, що самі совети в останньому часі в кількох випадках затримували відправляти «на родину» тих, що вже були навіть зголотися. Це відноситься передовсім до частини українських селян, які живуть в Аргентині і мають там свої індивідуальні господарства. Через на перший погляд незрозумілу поведінку советських чинників невелика кількість українських селян в Аргентині попала у великі труднощі матеріального характеру. Очікуючи репатріації, вони свою землю вже або продали майже за безцінь, або не обробляли її, уважаючи, що повернуться «на родину» і там, як це говорять большевицька пропаганда, хліба «буде доскоху для всіх». (Очевидно большевицькі агітатори «забули» повідомити наших людей закордоном, що, наприклад, на Україні продаж хліба є і далі суворо нормована, як це часто підтверджує і советська преса, призначена не для еміграції, але для населення в Україні.) Жовтень і листопад в Аргентині — це місяць весни. Отже наші селяни в цій країні, що дали себе ошукати большевицькою пропагандою, не сіяли, землі не обробляли, бо очікували скорой репатріації. А тепер чомусь зголотися до репатріації заби-

(Закінчення на 4-й сторінці)

Москва: „Порядок в Угорщині відновлено“

Большевицька пропаганда

„Жандармом Європи“ звалася імперія Ніколая Палкіна (Романова).
Жандармом Європи є й імперія Ніколая Булганіна!

Відповідь демократії

Мюнхен 50, Postschließfach 89. G